

TRẢ BÀI KIỂM TRA VĂN HỌC

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được nội dung và hình thức của bài kiểm tra văn học.
- Nhận ra được những chỗ mạnh, chỗ yếu và có hướng sửa chữa, khắc phục những lỗi trong bài kiểm tra.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Đề kiểm tra ở phần Làm văn thường yêu cầu viết theo một phương thức biểu đạt chính kết hợp với các phương thức khác. Về nội dung có cả những đề yêu cầu huy động kiến thức, kỹ năng về đời sống,... Khác với bài kiểm tra ở phần Làm văn, bài kiểm tra này chỉ tập trung vào các kiến thức và kỹ năng đọc - hiểu các văn bản văn học đã học trong phần Văn học, chủ yếu vẫn là những văn bản văn học đã học đầu Học kì II.

Dù tự ra đề hay lựa chọn một trong các đề ở SGK thì bài viết này cũng nhằm vào nhiệm vụ chính là kiểm tra những hiểu biết về văn bản – tác phẩm đã học qua thực hành viết bài.

Chính vì thế, đề văn, đáp án và những nhận xét, đánh giá ưu, nhược điểm của GV đối với bài viết của HS đều phải tập trung vào nhiệm vụ chính đã nêu. Tất nhiên ngoài nội dung chính, vẫn cần xem xét các kỹ năng viết nói chung, như bố cục (*mở bài, thân bài, kết bài*), các lỗi diễn đạt và trình bày của HS như ở bất cứ bài viết nào. SGK cũng đã nêu lên các yêu cầu để HS suy nghĩ, đối chiếu và tự nhận xét bài của chính mình theo các yêu cầu này.

2. Bài kiểm tra này vào khoảng giữa Học kì II, có thể kiểm tra cả những kiến thức văn học ở Học kì I nhưng chủ yếu vẫn nên tập trung vào phần Văn học đầu Học kì II. Trong thời gian 1 tiết, bài kiểm tra có thể yêu cầu HS trả lời các câu hỏi (câu hỏi trắc nghiệm và câu hỏi tự luận). Đề văn cũng có thể yêu cầu HS phải viết một bài văn, đoạn văn ngắn phù hợp với thời gian 45 phút.

3. Tiết trả bài có một ý nghĩa hết sức thiết thực và quan trọng trong việc dạy học văn. Nhưng trong thực tế, không ít GV chưa đầu tư nhiều cho tiết học này. Cần tránh tình trạng tiết trả bài chỉ là tiết công bố điểm của mỗi HS kèm theo một

vài lời nhận xét chung chung và qua loa đại khái. Trong tiết học này, HS thường chỉ tập trung vào việc xem kết quả điểm, ít chú ý đến việc theo dõi, phân tích để nhận ra những ưu, nhược điểm trong bài viết của mình.

Muốn khắc phục được tình trạng trên, GV cần chấm và trả bài một cách nghiêm túc. Bám sát những yêu cầu của tiết trả bài đã nêu trong SGK để soạn giáo án cho phù hợp.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Nêu lại đề và hướng dẫn HS phân tích, tìm hiểu đề

– GV yêu cầu HS nhớ và đọc lại đề văn của bài đã làm tuần trước ; chỉnh sửa và nêu những lưu ý cần thiết về đề. Kết hợp liên hệ, so sánh và phân tích các đề văn trong SGK để thấy được mục đích, yêu cầu của các đề văn đã nêu.

– Yêu cầu HS phân tích đề : chỉ ra các yêu cầu về nội dung và hình thức của bài làm. Nội dung chính mà bài viết cần tập trung làm nổi bật là vấn đề gì ? Phạm vi tư liệu để yêu cầu là gì ? (lấy ở đâu ? trong phạm vi nào ?). Hình thức nên trình bày như thế nào (trả lời câu hỏi hay viết đoạn văn, bài văn ngắn) ?...

– Tổ chức cho HS thảo luận, xây dựng đáp án (dàn ý) cho bài viết.

– GV nhận xét và bổ sung để hoàn chỉnh dàn ý và các yêu cầu cần đạt.

2. Nhận xét và đánh giá bài viết của HS

– GV cho HS tự nhận xét bài viết của mình qua việc đối chiếu với dàn ý và các yêu cầu vừa nêu : Bài viết đã đáp ứng được những yêu cầu nào ? Còn thiếu những gì ? Nếu viết lại thì sẽ bổ sung như thế nào ? Tự nhận xét về kĩ năng viết (hệ thống ý, diễn đạt, bố cục, trình bày, chính tả, ngữ pháp,...).

– GV nêu nhận xét, đánh giá của mình về bài viết của HS : ưu, nhược điểm ; những lỗi cơ bản cần khắc phục (nhận xét chung và cho ví dụ cụ thể theo bài làm của HS).

3. Bổ sung và chữa lỗi của bài viết

– GV cho HS trao đổi hướng sửa chữa các lỗi về nội dung (ý và sắp xếp các ý ; sự kết hợp các yếu tố kể, tả và biểu cảm), về hình thức (bố cục, trình bày, diễn đạt, chính tả, ngữ pháp,...).

– GV bổ sung, kết luận về hướng và cách sửa lỗi.

4. Trả bài và biểu dương, nhắc nhở.